

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Concernstaf

Onderwerp:

Vragen ex art 46 RvO-D66-JOGG aanpak werkt niet

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 4-06-2024

Notanummer : 2024-494

Datum : 4-06-2024

Programma : 08 - Meedoen

Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : Antwoordbrief vragen ex art 46 RvO-D66-JOGG aanpak werkt niet.docx, Artikel in Binnenlands Bestuur van 23 mei 2024.docx, schriftelijke vragen d66 jogg aanpak werkt niet.docx

Parafering

31-05-2024: Wethouder31-05-2024: Programmamanager Meedoen (Welzijn, Zorg en Sport)

Agendering

* 31-05-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

* 06-06-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris

Definitieve akkoord

4-06-2024

B & W d.d.: 4-06-2024

Besluit

1. De beantwoording van de vragen ex art 46 RvO van de D66-fractie vast te stellen

2. De beantwoording aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Per brief van 14 mei 2024 hebben R. van Wijk en B. Evers van de fractie van D66 uw college een aantal schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over JOGG aanpak werkt niet. Bijgaand treft u de beantwoording aan.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Kader

Betrokken partijen en participatie

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Deventer, 14 mei 2024

Betreft: Schriftelijke vragen (artikel 46 RvO) – ‘JOGG aanpak werkt niet’

Geacht College,

In een artikel gepubliceerd op de website van Binnenland Bestuur ⁽¹⁾ van 8 mei hebben we gelezen dat de resultaten van de JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht) achterblijven. Zo beschrijft het rapport van het RIVM ⁽²⁾ dat ten grondslag ligt aan dit artikel.

Het artikel stelt dat na 8 jaar geen afname van het aantal kinderen met overgewicht is waar te nemen. De fractie van D66 is hier teleurgesteld over en vraagt zich af wat dit voor de gemeente Deventer als JOGG-gemeente betekent.

1. Hoe beoordeelt het college de recente bevindingen van het RIVM met betrekking tot de achterblijvende resultaten van de JOGG-aanpak in het tegengaan van overgewicht en bevorderen van beweeggedrag bij kinderen en jongeren, vooral gezien het feit dat het aantal kinderen met overgewicht in wijken met de JOGG-aanpak na acht jaar zelfs lijkt toe te nemen?
2. Welke maatregelen heeft het college genomen om de JOGG-aanpak in de gemeente te evalueren en te monitoren, en hoe heeft het deze maatregelen aangepast in het licht van de recente bevindingen van het RIVM?
3. Welke lokale initiatieven heeft het college genomen om de fysieke en sociale omgeving voor jongeren gezonder te maken, en hoe zijn deze initiatieven geëvalueerd in relatie tot de doelstellingen van de JOGG-aanpak?
4. Hoe gaat het college om met het advies van het RIVM om de bestaande afspraken met betrekking tot de JOGG-aanpak te intensiveren, en welke concrete acties zijn gepland om de lange termijn effecten van de aanpak te verbeteren?
5. In hoeverre is het college bereid om het gesprek aan te gaan met de stakeholders betrokken bij de JOGG aanpak om de aanpak verder te verbeteren, zoals voorgesteld door staatssecretaris Maarten van Ooijen, en welke specifieke punten zullen tijdens deze gesprekken worden besproken?
6. Welke alternatieven en innovatieve methoden ziet het college nog meer om overgewicht bij jongeren te voorkomen en beweeggedrag te bevorderen?
7. Is het college bereid na te denken over eventuele andere aanpakken, die mogelijk tot betere resultaten leiden op het gebied van gezondheidsbevordering van onze kinderen, zoals bijvoorbeeld de OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) aanpak?

Met vriendelijke groet,

Rik van Wijk
Bas Evers

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

direct telefoonnummer

gemeente@deventer.nl
e-mail

Aan de fractie van D66
t.a.v.
R. van Wijk
B. Evers

Interne Post

2024-494
kenmerk

uw referentie

4 juni 2024
datum

M.C. Eggel
contactpersoon

Schriftelijke vragen ex art 46 RvO
onderwerp

Geachte heer Van Wijk en heer Evers,

In uw brief van 14 mei jl. hebt u ons college schriftelijke vragen ex art 46 RvO gesteld over JOGG aanpak werkt niet. Ons antwoord is als volgt.

Vraag 1

Hoe beoordeelt het college de recente bevindingen van het RIVM met betrekking tot de achterblijvende resultaten van de JOGG-aanpak in het tegengaan van overgewicht en bevorderen van beweeggedrag bij kinderen en jongeren, vooral gezien het feit dat het aantal kinderen met overgewicht in wijken met de JOGG-aanpak na acht jaar zelfs lijkt toe te nemen?

Antwoord

Het college is ook teleurgesteld dat volgens het artikel na 8 jaar geen afname van het aantal kinderen met overgewicht is waar te nemen.

Een verandering in leefstijl is complex. Veel verschillende factoren hebben invloed op een ongezonde leefstijl en overgewicht. Naast individueel gedrag, spelen ook sociale, economische en culturele aspecten een rol. De huidige inrichting van onze samenleving houdt de problemen in stand. Dit omdat het moeilijk is om gezonde keuzes te maken, in het bijzonder voor mensen in kwetsbare posities.

Voor een structurele landelijke daling van overgewicht moeten maatregelen langdurig, in samenhang, vanuit verschillende niveaus en verschillende sectoren worden ingezet en uitgevoerd om een duurzame leefstijl verandering te realiseren. Dat vergt een lange adem.

Om die reden wordt in Deventer voor een gezamenlijke aanpak gekozen, in samenwerking tussen de gemeente en partners.

Vraag 2

Welke maatregelen heeft het college genomen om de JOGG-aanpak in de gemeente te evalueren en te monitoren, en hoe heeft het deze maatregelen aangepast in het licht van de recente bevindingen van het RIVM?

Antwoord

We monitoren de JOGG-aanpak via de verantwoording van Sportbedrijf Deventer waar onze lokale JOGG-regisseur werkzaam is.¹ Ook heeft Deventer deelgenomen aan een Social Return On Investment (SROI)-onderzoek, waarmee JOGG de meerwaarde van de aanpak Kind naar Gezonder Gewicht (sinds 2022 onderdeel van JOGG) in kaart brengt. Dit wordt binnenkort gepubliceerd. De raad zal hiervan op de hoogte worden gesteld.

¹ Een nieuwe JOGG-regisseur start op 1 juni. Onze vorige JOGG-regisseur werkt sinds een aantal maanden bij JOGG landelijk.

Het college ziet in de recente bevindingen van het RIVM een aanmoediging om blijvend aandacht te besteden aan het probleem en om kritisch te blijven reflecteren op wat beter kan.

Vraag 3

Welke lokale initiatieven heeft het college genomen om de fysieke en sociale omgeving voor jongeren gezonder te maken, en hoe zijn deze initiatieven geëvalueerd in relatie tot de doelstellingen van de JOGG-aanpak?

Antwoord

Vanuit diverse beleidsterreinen zijn dat vele initiatieven. Voorbeelden zijn: inzet combinatiefunctionarissen, beweegtoestellen in de openbare ruimte, gezonde sportkantines, Rookvrij Deventer. Initiatieven die specifiek onderdeel uitmaken van onze JOGG-aanpak:

- Kind naar Gezonder Gewicht (een ketenaanpak vanuit het zorg- en sociaal domein om gezinnen te ondersteunen)
- Gezonde Schoolaanpak (integraal en planmatig werken aan een gezonde leefstijl)
- Drink Water! (leerlingen stimuleren om op school water te drinken)
- Campagne 'Trommel zonder rommel' (ouders stimuleren om de broodtrommel op een gezonde manier te vullen)
- Jong Leren Eten (activiteiten rondom gezond- en duurzaam voedsel)
- Team Fit (een gezonder voedingsaanbod bij buurt- en sportlocaties)

Zie ook: [JOGG - Samen Gezond in Deventer](#)

Vraag 4

Hoe gaat het college om met het advies van het RIVM om de bestaande afspraken met betrekking tot de JOGG-aanpak te intensiveren, en welke concrete acties zijn gepland om de lange termijn effecten van de aanpak te verbeteren?

Antwoord

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie van onze lokale JOGG-aanpak bepaalt het college of en hoe de aanpak te intensiveren en welke concrete acties we blijven of gaan inzetten. Dit in overleg met de ketenpartners.

Vraag 5

In hoeverre is het college bereid om het gesprek aan te gaan met de stakeholders betrokken bij de JOGG aanpak om de aanpak verder te verbeteren, zoals voorgesteld door staatssecretaris Maarten van Ooijen, en welke specifieke punten zullen tijdens deze gesprekken worden besproken?

Antwoord

Hiertoe is het college bereid. De stuurgroep JOGG/KnGG komt regelmatig bijeen. De stuurgroep bestaat uit: Sportbedrijf Deventer, GGD IJsselland, Raster en de gemeente Deventer. Specifieke punten van gesprek die wij aandragen zijn:

- Hoe werken we samen toe naar een gezonde leefstijl in omgevingen waarin de jeugd opgroeit: thuis, school, buurt, sport, vrije tijd, werk en media?
- Vraagt het RIVM rapport om aanpassingen in onze lokale JOGG-aanpak? (Plan van aanpak JOGG-Deventer 2023-2026)

Vraag 6

Welke alternatieven en innovatieve methoden ziet het college nog meer om overgewicht bij jongeren te voorkomen en beweeggedrag te bevorderen?

Antwoord

Het college is van mening dat de uitdaging gelegen is in het meer domeinoverstijgend werken aan het bevorderen van gezondheid. 'Health in all policies': 'gezonde leefomgeving' is een thema voor alle beleidsterreinen. Een alternatieve/innovatieve methode zou kunnen zijn om gezondheid op te nemen in subsidievoorwaarden (bijv. rookvrij, gezonde kantine). Dit gaan wij verkennen.

Vraag 7

Is het college bereid na te denken over eventuele andere aanpakken, die mogelijk tot betere resultaten leiden op het gebied van gezondheidsbevordering van onze kinderen, zoals bijvoorbeeld de OKO (Opgroeien in een Kansrijke Omgeving) aanpak?

Antwoord

Ja, maar hiervoor willen we de resultaten van de evaluatie van ons gezondheidsbeleid, inclusief onze JOGG-aanpak, eerst afwachten. Deze zijn eind van dit jaar beschikbaar.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

Artikel in Binnenlands Bestuur van 23 mei 2024

[sociaal](#) / nieuws

JOGG verdedigt aanpak: 'Er is geen alternatief'

Volgens JOGG-directeur Marjon Bachra is overgewicht bij jongeren een te complex probleem om in één onderzoek te vangen.

[Stijn Vos](#)

23 mei 2024

– ANP/Hollandse-Hoogte/ Owen O'Brien

Acht jaar na de start van de JOGG-aanpak, bedoeld om overgewicht tegen te gaan, zijn er nog geen duidelijke effecten op het gewicht van jongeren waar te nemen. Zo blijkt uit onderzoek door het RIVM waar *Binnenlands Bestuur* begin deze maand over schreef. Niet heel effectief dus, zou je zeggen. Marjon Bachra, directeur-bestuurder bij JOGG, duidt de resultaten anders. 'De noodzaak om te veranderen wordt door veel mensen niet gevoeld', zegt zij. 'Maar er is geen alternatief.'

Complexe opgave

Stoppen met de aanpak is, als het aan Bachra ligt, niet aan de orde en eigenlijk geen optie. 'Het kan toch niet waar zijn dat we wat we met zijn allen hebben opgebouwd weer gaan stopzetten omdat dit onderzoek geen positief beeld laat zien? We willen met zijn alle een gezondere samenleving. Dan moeten we ook accepteren dat het iets is van de langere adem. Het is een complexe opgave die veel tijd kost.'

Wijdverspreid

Aan omvang geen gebrek. Ruim 200 gemeenten sloten zich de afgelopen acht jaar al aan bij JOGG. Met de JOGG-aanpak probeerden ze wijken, of soms de hele gemeenten, gezonder te maken. Bijvoorbeeld door de openbare ruimte beter in te richten voor beweging. Of door ervoor te zorgen dat het voedingsaanbod in wijken gezond is. JOGG wordt grotendeels gefinancierd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), maar elke JOGG-gemeente stelt een lokaal team in die zij zelf bekostigen.

Onderzoek RIVM

Nieuw onderzoek door het RIVM zet vraagtekens bij de effectiviteit van de aanpak. In de eerste jaren na de start daalt het percentage kinderen en jongeren met overgewicht licht, maar op de langere termijn is er geen positief effect op BMI en de hoeveelheid fysieke beweging. Sterker nog, enkele jaren na aanvang van de JOGG-aanpak is er zelfs meer overgewicht, al zijn deze resultaten niet significant. Staatssecretaris Maarten van Ooijen gaf in een reactie aan niet te willen stoppen met de aanpak, maar juist te willen intensiveren.

Leefomgeving wel gezonder

Binnenlands Bestuur [duidde de resultaten](#) met de zin 'De JOGG-aanpak werkt niet'. Bachra geeft toe dat ze daarvan schrok. Ze is het er ook niet mee eens. 'Het is goed dat er kritisch wordt gekeken, we werken ook met publiek geld. Maar daarvan dacht ik wel, verdorie. Andere onderzoeken laten zien dat het met de JOGG-aanpak lukt om de leefomgeving gezonder te maken. We zien op lokaal niveau ook wel degelijk succesverhalen als het gaat om overgewicht. Alleen het RIVM heeft gekeken naar het gemiddelde, en daarin was dat niet zichtbaar.'

'Was het maar zo simpel'

Ze benadrukt dat de preventie van overgewicht heel complex is en zegt ook niet verbaasd te zijn over de resultaten uit het RIVM-onderzoek. 'Eerlijk gezegd dacht ik: natuurlijk is er geen verschil in BMI. Was het maar zo simpel dat wij er als organisatie zomaar even voor konden zorgen dat je een gezonde bevolking krijgt. Daarvoor is het een veel te complex probleem. Wij richten ons op een gezonde leefomgeving en zelfs wat dat betreft zijn we heel erg afhankelijk van de individuele inzet van gemeenten en de beschikbare middelen. Die leefomgeving is ook niet het enige dat overgewicht beïnvloedt.'

Op termijn effect

'Er zijn genetische factoren, er is psychische gezondheid, armoede. Het is niet realistisch om ons daarop af te rekenen.' Over het gebrek aan verschillen tussen JOGG-gemeenten en gemeente zonder JOGG-aanpak zegt Bachra: 'zoals ik zei, met de JOGG-aanpak hebben we de leefomgeving van 2,4 miljoen kinderen gezonder gemaakt. Ik geloof er in dat die ontwikkeling op termijn gaat bijdragen aan de daling van het overgewicht. Bij preventie gaan de kosten altijd voor de baten uit.'

Vertaalslag

Alle onderzoeken in acht genomen zorgt de JOGG-aanpak er dus voor dat de leefomgeving gezonder wordt, maar zorgt dit er nog niet voor dat jongeren ook daadwerkelijk een gezonder gewicht krijgen. Hoe die vertaalslag gemaakt gaat worden weet Bachra nog niet te beantwoorden. ‘In ieder geval door vast te houden aan wat we nu hebben. Het is te kort door de bocht om nu te stoppen. We hebben ook tegenslagen gehad zoals corona. Wij gaan bij onszelf te rade wat wij nog meer kunnen doen om het bewustzijn te vergroten, maar ik heb gemeenten niet aan een lijntje. Belangrijk is dat ze ook door een nieuw kabinet in staat worden gebracht dit te continueren. Daar maak ik me wel zorgen om.’

Steun kabinet

JOGG is blij dat de huidige demissionair staatssecretaris achter de aanpak blijft staan. ‘Ik hoop dat de volgende bewindspersoon ook ziet wat er allemaal via het preventieakkoord is bereikt. Slechter financieel weer mag ons er niet van weerhouden dat we blijven werken voor een gezondere samenleving. Er zit heel veel winst in een gezonde bevolking.’

Deel dit artikel

• [facebook](#)

• [twitter](#)

• [linkedin](#)

• [email](#)

• [email](#)

Stijn Vos

Redacteur

Stijn Vos is redacteur sociaal domein bij Binnenlands Bestuur.

[Bekijk alles van Stijn Vos](#)